

HAMIS ÍGÉRETEK

VALÓDI VESZÉLYEK

Minden negyedik
szoftver hamis

12

Veszélyes
hamisítványok

11

Zenészek a
hamisítás ellen

10

9

Hollywoodi
sztárok
a hamisítás
ellen

Ruházati termékek

A ruházati iparág szintén egyike a hamisítás által leginkább érintett szektoroknak, a hamisítók ugyanis előszeretettel másolják az ismert márkák termékeit, legyenek azok nadrágok, pulóverek, cipők, táskák vagy akár napszemüvegek. A jogsértések miatt az eredeti termékgyártók becsült éves vesztesége meghaladja a 12 milliárd dollárt! A silány minőségű

Mi a hamisítás?

A hamisítás alatt – kiterjesztett értelemben – értjük mind a termékhamisítást (egy áru lemásolását), a védjegyhamisítást (más gyártó, kereskedő által az áru megjelölésére használt márkanévnek, logójának a jogosulatlan használatát), mind a kalózkodást (szerzői jogok megsértését).

A hamisítók az eredeti termék ismertségét használják ki, az eredeti termék gyártójának munkája, befektetése árán elért eredményre, sikerre alapozva igyekeznek minél nagyobb üzleti és anyagi haszonra szert tenni. Gyakorlatilag nincs olyan termék, amelyet ne érintene ez a jelenség: a ruházati termékektől a CD-ken, DVD-ken, elektronikai eszközökön, autópalkatrészekeken át az élelmiszerekig, gyógyszerekig ma már szinte mindent hamisítanak.

hamis ruházati cikkek ugyanakkor a fogyasztókat is megtevesztik és becsapják, hiszen gyakran egyszeri viselés után használhatatlanná válnak.

Film/Zene

A kalózlemez és az illegális fájlcsere elterjedtségének köszönhetően a zene- és filmipar a hamisítás által talán leginkább érintett szektoroknak számítanak. A globális filmipar éves szinten 18-20 milliárd, a zeneipar legkevesebb 12,5 milliárd dollár veszteséget könyvelhet el csak az elmaradt bevételek terén...

Szoftver

A hamisítás egyik legelterjedtebb formája a szoftverhamisítás, igaz az illegálisan használt szoftverek aránya országonként meglehetősen eltérő. A Business Software Alliance (BSA) becslése szerint míg Ausztriában és Luxemburgban tízből alig kettő, addig Magyarországon több mint négy, Szerbiában több mint 7, Ukrajnában pedig közel 9 szoftvert illegálisan használnak!

A hamisítás más termékének, alkotásának a lemásolása vagy utánzása, továbbá az ilyen utánzott vagy másolt termékek kereskedelmi forgalomba hozatala anélkül, hogy ahhoz a termék vagy alkotás tulajdonosa (megalkotója, feltalálója, kifejlesztője) hozzájárult volna. A hamisító tevékenységével az eredeti termék vagy alkotás tulajdonosának vagyoni és erkölcsi hátrányt okoz, és a fogyasztókat számtalan – többek között egészségkárosító – veszélynek teszi.

Gyógyszerek

Szakértői becslések szerint az évente világszerte eladott gyógyszerek mintegy 10 százalékát a bizonytalan eredetű, szakszerűtlenül gyártott, kétes összetételű és hatású termékek teszik ki. Ezek a hamis, rossz minőségű, szakszerűtlenül tárolt gyógyszerek minden évben emberéletek tízezreit követelik.

Élelmiszerek

Napjainkban világszerte mintegy 50 milliárd (!) dollár értékű hamis élelmiszer kerül forgalomba évente, többségében tejpor, gyermektápszer, instant kávé, üdítők és alkoholtartalmú italok. Ez utóbbiakat különösen nagy arányban hamisítják a magas adók kikerülése, valamint a nagyobb bevétel reményében. E termékek és készítmények közvetlen és súlyos egészségügyi és élelmiszerbiztonsági kockázatot jelentenek a fogyasztókra.

Hamis elektronikai termék

A fogyasztókra nézve a hamisítás egyik legveszélyesebb formája az elektronikai termékek hamisítása. Az ilyen eszközök használata - amelyekből egyébként a becslések szerint több százmillió dollár értékű termék kerül forgalomba évente - rendkívüli módon tűz- és balesetveszélyesek, hiszen a gyártók nem a vevők biztonságát, hanem a minél kisebb előállítási költséget tartják szem előtt a készítés során!

Vegyí áru, illatszer

A vegyi áruk és kozmetikumok hamisítása talán ritkábban emlegetett, de nem kevésbé veszélyes formája a hamisításnak. Az évente eladott több millió darab hamis parfüm, tusfürdő és háztartási tisztítószer használata nem csak gazdasági, hanem komoly egészségügyi kockázatot is jelent!

Zokni

Tényleg nincs olyan ruházati termék, amit ne hamisítanak. Szeptember közepén például több mint 24 ezer pár hamis védjeggyel ellátott zoknit foglaltak le az amerikai hatóságok, aztán egy héttel később még 200 ezer pár került elő...

Fogkefe, fogkrém

Fogainkra egy életen át szükség van, de mit sem ér a fogápolás, ha hamis a fogkefe és a fogkrém... Év elején előbb az iraki egészségügyi miniszter adott ki figyelmeztetést kereskedelmi forgalomba került hamis fogkefmekről, majd néhány héttel később a kanadai egészségügyi szakemberek intették óvatosságra a fogyasztókat hamis fogkefék miatt.

LÁNCFŰRÉSZ

Különös figyelmeztetést tettek közzé ez év októberében az észak-walesi hatóságok. Felhívásuk szerint egy, a régióban hálaló kereskedő hamis láncfűrészeket próbál meg jutányosnak tűnő áron eladni a helyieknek...

Hihetetlen! Még ezt is hamisítják!

Űrrepülő

Az amerikai űrhivatal, a NASA számára már évek óta gondot jelentenek a hamis alkatrészek. Több esetben találtak olyan eszközöket, amelyeknek csak a külső borítása volt megfelelően elkészítve, de a belseje szinte üres volt, sőt olyat is, amelyről utóbb kiderült, hogy az eredeti gyártó által kidobott gyártási hulladék volt. Legutóbb a Kepler űrtávcső egyik alkatrészéről derült ki, hogy hamisítvány, aminek eredményeképpen kilenc hónappal el kellett halasztani az űreszköz kilövését...

Munkagép

Köztudott, hogy Kína a hamisítók paradicsoma, de még így is meglepő, hogy ez év márciusában nyolc darab hamis márkajelzésű hernyótalpas darut találtak a kínai Henan tartományban a hatóságok. Az esetet a jogtulajdonos jelentette be.

Busz

Ha egy munkagép hamisítása kivitelezhető, úgy egy busz sem jelenthet komoly kihívást... Ez év tavaszán azért született elmarasztaló ítélet egy kínai buszgyártó ellen, mert az a német gyártású Starliner busszal megegyező külsejű járműveket készített. Korábban a Fiat és a BMW is pereskedett kínai gyártókkal formatervezésiminta-oltalom megsértése miatt.

Fitnessgép

2009 februárjában állítottak bíróság elé egy amerikai férfit, aki mintegy kétmillió dollár értékben adott el hamis fitness-

és turmixgépeket az interneten keresztül. A Kínából importált hamis testépítő gépek az eBay-en találtak gazdára...

Hamis csövek

Két év szabadságvesztésre és nagy összegű pénzbírságra ítélték nemrégiben Kínában egy vállalkozót, aki hamis galvanizált acélcsöveket próbált meg eladni a 2010 tavaszán nyíló Sanghaji Világkiállítás építési vállalkozójának.

Autógumi

Nem csak az autók dizájnját másolják, de alkatrészeiket is hamisítják. Szaúd-Arábiában például számos közlekedési baleset írható a hamis autógumik számlájára. A helyi szakértők becslése szerint az országba importált autógumik mintegy negyede hamisítvány.

Játékgép

2009 nyarán két férfit helyeztek vád alá Amerikában, akik hamis játékgépeket, valamint ezekhez használt szoftvereket gyártottak és értékesítettek. A két férfi Las Vegasban próbálta meg eladni a hamis félkarú rablókat!

Golfeszköz

Nagy pénz van a sportban! Valószínűleg ez az elv vezérelte azokat a hamisítókat is, akiknek a pekingi raktárhelyiségében több mint 10 ezer darab golfeszközt, köztük golfütőket, ütőfejeket, nyeleket, markolatokat, valamint sportruhákat találtak a hatóságok.

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) 2009 májusában közvélemény-kutatást készített, hogy felmérje, hogyan vélekedik a magyar lakosság a hamisításról. Ennek eredményei szerint mi, magyar fogyasztók hajlunk arra, hogy hamis terméket vásároljunk, igaz többségében úgy véljük, hosszú távon jobban megérné eredeti terméket választani.

A HENT reprezentatív kutatásának eredményei szerint a magyar lakosság sajnálatos módon hajlik arra, hogy az eredeti helyett a hamis terméket válassza. Leginkább a ruházati termékekkel szemben vagyunk megengedőek. Hamis ruházati cikket 10 vásárlóból 3 bármikor vásárolna, míg 38 százalékuk elgondolkodna az ajánlaton. A gyógyszerekkel és élelmiszerekkel már óvatosabban bánunk. Bizonytalan eredetű élelmiszert csak 2 százalék, míg bizonytalan eredetű gyógyszert csak 1 százalék vásárolna bármikor. Valamivel magasabb azok aránya, akik fontolóra vennének egy ilyen ajánlatot: a lakosság 10 százaléka bizonytalan eredetű élelmiszert, 6 százalékuk bizonytalan eredetű gyógyszerre mondana talán igent.

A megkérdezettek 15 százaléka bármikor hajlandó lenne kalóz CD-t, DVD-t vásárolni, 25 százalékuk pedig megfontolná a lehetőséget, ha ilyen ajánlatot kapna. A számítógépes programokkal kapcsolatban valamelyest óvatosabbak a fogyasztók: nem eredeti szoftvert a válaszadók 12 százaléka venne, további 21 százalék pedig elgondolkodna a vásárlás lehetőségén.

A kutatás szerint az érettségivel rendelkezők, a községben élők, a fiatalok és a fiatal középkorúak azok, akik a legkönnyebben kalózzlemez vásárlására csábíthatók. A kalózszoftvekre vonatkozásában szintén a fiatalok és a fiatal középkorúak a legnyitottabbak. A két korosztály tagjainak legkevesebb 19 százaléka vásárol és használ nem eredeti számítógépes programokat. Rajtuk kívül pedig, a budapestiek (17%) és az érettségivel rendelkezők (16%) azok, akik az átlagnál (12%) nagyobb arányban használnak kalózprogramokat.

A magyaroknak egyébként alig több mint a fele érzi úgy, hogy a hamis termékek az eredetieknél egyértelműen rosszabb minőségűek. Velük szemben tízből három ember úgy véli, nem lehet egyértelműen állást foglalni a hamisítványok minőségét illetően, továbbá majdnem minden hatodik válaszadó szerint a hamis van olyan jó, mint az igazi.

A hamisítványok minőségét illető pozitív vélekedés az iskolai végzettség, a kor és a lakóhely függvényében változik. Az

Mit gondolunk a hamisításról?

alacsonyabb végzettségűek, a fiatalabbak és a nagyvárosokban élők azok, akik nagyobb arányban gondolják úgy, hogy a hamisítványok minőségben versenyre kelhetnek az eredetivel. A hamis terméket ugyanakkor továbbra sem a minősége, hanem az ára miatt választják az emberek: a válaszadók mintegy 80 százaléka úgy véli, kevesebb hamisítvány fogyna, ha az eredeti termékek kevesebbe kerülnének.

A fenti adatokból látható, hogy a lakosság nem kis része hajlandó a hamis termékek vásárlása mellett dönteni. Biztató eredmény ugyanakkor, hogy a többség (71%) úgy véli, hosszú távon mindenképpen az eredeti termék vásárlása bizonyul kifizetődőnek. A válaszadóknak csak alig 7 százaléka nem értett egyet ezzel az állítással, mintegy 19 százalékuk szerint pedig csak bizonyos esetekben igaz.

Érdekes eredmények születtek a hamisítás hatásaira vonatkozóan. Aggasztó, hogy a válaszadók 42 százaléka gondolja úgy, hogy a hamisítványokkal a lakosság jól jár, és a hamisítás csak a gyártóknak, kiadóknak okoz károkat. Igaz, a válaszadók 30 százaléka szerint ez csak részben igaz, de csak 25 százalék volt az, aki teljesen elutasította az állítást. Ugyanakkor, míg sokan kizárólag a gyártók problémájának tartják a hamisítást, a többség tisztában van azzal, hogy a hamisítványok gyártása és értékesítése mind az állam működésére, mind a munkaerőpiac stabilitására negatív hatást gyakorol. A fogyasztók mintegy 65 százaléka tudja, hogy a hamisítás miatt az állami költségvetés komoly bevételről esik el, és közel 50 százalékuk tisztában van azzal is, hogy a tevékenység hatására munkahelyek szűnnek meg.

Hamis gyógyszer előállításához használt betonkeverő

Csomagolt hamis tabletták

Az életével játszik, aki hamis, nem megbízható forrásból származó gyógyszert vásárol, illetve fogyaszt – figyelmeztetnek évről évre a nemzetközi és magyar hatóságok. Ennek ellenére a hamisítás virágzó üzlet – a világon kapható, gyógyszerként árusított termékek egytizede hamisítványnak tekinthető.

ÉLETVESZÉLYES hamisítványok

A helyzet a fejlődő országokban a legsúlyosabb, de Európában is gyakran találkozni kétes eredetű készítményekkel. Míg a világ elmaradottabb tájain elsősorban a súlyos betegségek kezelését szolgáló készítményeket hamisítják előszeretettel, Európában és Észak-Amerikában elsősorban az ún. életmódgyógyszerek hamisítása elterjedt.

Az antidepresszánsok, nyugtatók, fogyást vagy izomtömeggyarapodást elősegítő és potencia-növelő készítmények internetes rendelése számos kockázatot hordoz magában. A hamisítványok csomagolása sokszor megszólalásig hasonlít az eredetire, ám hatásuk kiszámíthatatlan, és használatuk könnyen vezethet rosszuléthez, vagy akár halálhoz is.

Az Európai Unió már előkészítette javaslatcsomagját, amely a tervek szerint a gyártásortól az otthoni gyógyszeres dobozig nyomon követhetővé teszi minden pirula útját. A jelenlegi előírások nem bizonyultak eléggé szigorúnak – így fordulhatott elő például Nagy-Britanniában is több olyan eset, amikor hamis gyógyszerek kerültek a hivatalos ellátórendszerbe.

Magyarország élen jár a szigorban. Már most is szigorúbb ellenőrzési rendszert alkalmazunk, mint amit az Európai Unió megkövetel. A hazai gyógyszerellátási lánc teljesen zárt, így még nem is volt példa rá, hogy „rendes” gyógyszertárban vett készítménnyel valaha probléma lett volna.

A legnagyobb veszélyt az interneten engedély nélkül gyógyszerként kínáló honlapok portékái jelentik. Ezeknek a legtöbbször a legalapvetőbb higiéniai feltételeknek sem megfelelő helyiségekben készült piruláknak az összetétele teljesen kiszámíthatatlan. A leggyakoribb, hogy alig vagy egyáltalán nem tartalmazzák az eredeti hatóanyagot. Azonban a ható-

anyagok helyettesítésre alkalmazott pótlékok súlyos, maradandó mellékhatásokat vagy akár halált is okozhatnak. Általában a fent már bemutatott életmódgyógyszerek – vagy legalábbis utánpótlásuk – bukkannak fel e kétes honlapokon, vagy kérésre reklám e-mailekben.

Sajnos az is gyakran előfordul, hogy elhunyt hozzátartozók után megmaradt, vagy más okból feleslegessé vált gyógyszereket árusítanak utcán, piacokon. Érdeemes megjegyezni: a lejárt szavatosságú vagy nem szakszerűen tárolt orvosság ugyanúgy káros lehet, mint a hamisítványok.

Van azonban még egy súlyos veszély, ami az ellenőrizetlen forrásból gyógyszert vásárolókat fenyegeti. Az önmagunknak felállítani próbált diagnózis, az orvosi ellenőrzés elmulasztása önmagában is életveszélyes kockázatot jelent, amit ezután tovább tetézik a bizonytalan összetételű szerek fogyasztása.

A gyógyszerhamisítás nem csak az egyes betegek, de az egész társadalom számára is problémákat okoz. A gyógyszerek kifejlesztése és gyártása világszerte az egyik legnagyobb iparág. Amellett, hogy számtalan munkahelyet teremt, a gyógyszeriparhoz kötődik a világon a kutatás-fejlesztésre fordított összeg egyötöde. A hamisítás és az ebből eredő bevételkiesés lassítja a fejlesztéseket, ami fontos életmentő gyógyszerek piacon való megjelenésében is akár több éves késést okozhat. A károk között kell említeni azt is, hogy a hamisítványokból befolyó tetemes összegek bűnözői csoportok bevételeit gyarapítják, és hozzájárulhatnak egyes térségek politikai destabilizációjához is. Ráadásul – főleg a fejlődő országokban – a hamisítványok az egész modern orvoslásba vetett hitet is aláaknázzhatják!

Kiszolgáltatott embereken nyereszkednek a „gyógyszerbarkácsolók”

Beteg emberek, az orvos- és gyógyszerészeti tudományban feltétel nélkül bízók helyzetét kihasználva terjed egyre jobban a gyógyszerhamisítás. A gyógyszerbarkácsolás káráról Székely Krisztina, az Innovatív Gyógyszergyártók Egyesületének volt elnöke beszél.

Dr. Székely Krisztina

Nemzetközi viszonylatban a lefoglalt hamisítványok legtöbbször Indiából, valamely közel-keleti országból vagy Kínából származnak. Volt már példa arra is, hogy az USA-ban vagy Lengyelországban előállított hamis készítményekkel találkoztak a vámosok.

A hamis készítményeket nem laboratóriumi környezetben, hanem kimondottan „barkács” jelleggel állítják elő, koránt-

Mekkora probléma a gyógyszerhamisítás?

A hamis gyógyszerpiac növekedése becslések szerint évi 12-16 százalék, amely elsősorban a fejlődő országokban ölt aggasztó méreteket, ahol a forgalmazott gyógyszerek akár fele is hamis lehet. Európában a teljes piac 10 százalékát teszik ki a hamis gyógyszerek, ez évente mintegy 500 milliárd eurós adókiesést jelent a nemzeti költségvetéseknek.

Hol gyártják a hamis gyógyszereket?

sem steril körülmények között. A szifonokban készülő tablettákat betonkeverőkben bevonatozzák, a padlóra terítve szárítják. A hatóanyagokat haszontalan, emberi fogyasztásra alkalmatlan anyaggal pótolják. Hamis készítmények bevizsgálása során találtak már krétaport, kábítószert, színes készítményekben pedig téglaport töltőanyagként.

Milyen gyógyszereket hamisítanak leginkább?

Az úgynevezett életmódgyógyszereket, tehát fogyasztószereseket, szexuális problémákat kezelő gyógyszereket. De egyre növekszik az életmentő (rákellenes, szív- és keringési), a pszichiátriai betegségek elleni, az infekciók és a HIV/AIDS elleni gyógyszerek aránya is.

Magyarországra hogyan kerülhetnek hamis gyógyszerek?

A hazai szigorú ellenőrzésnek köszönhetően legális forgalmazási csatornákon keresztül hamis gyógyszereket nem árulnak, de az engedély nélküli gyógyszer-kereskedelem különböző formái már szinte minden országban jelen vannak - csomagküldő szolgálatok, virtuális internetes „gyógyszertárak”, piaci és utcai árusok formájában. Fontos tehát, hogy elkerüljük az interneten lépten-nyomon fellelhető bizonytalan gyógyszerbeszerzési forrásokat.

Az interjút teljes terjedelmében a www.hamisgyogyszer.hu oldalon olvashatja!

Hogyan kerülje el a hamis gyógyszereket?

Hasznos tanácsok a www.hamisgyogyszer.hu-ról

- Soha ne vegyen orvosságot utcán, piacokon, csomagküldő szolgálaton keresztül!
- Csak patikában vagy gyógyszer forgalmazására feljogosított üzletben vásároljon.
- Online gyógyszerrendelés esetén győződjön meg az eladó honlap, internetes patika megbízhatóságáról. Ha kéretlen reklámlevelet – spamet – kap, amiben gyógyszert ajánlanak, biztos lehet benne: illegális eladóval van dolga.
- Legyen óvatos - az OÉTI szám szerepeltetése még nem jelenti feltétlenül, hogy a készítmény biztonságos!
- Mielőtt bevinné az újonnan vásárolt orvosságot, lehetőség szerint hasonlítsa össze a csomagolást és a készítményt korábban vásárolt azonos termékkel.
- Amennyiben gyanús, kétséges eredetű gyógyszerrel találkozik, haladéktalanul – mielőtt bevinné – forduljon háziorvosához! Segítséget kérhet az Országos Gyógyszerészeti Intézet-től is az (1) 8869-300 telefonszámon.

A hamisítás évekkel vetheti vissza az új gyógyszerek kifejlesztését

Az Európai Unióban a gyógyszerek eredetiségének fokozottabb ellenőrzését tervezik. Ezek szerint minket is érint a probléma?

Ahogy a gyógyszergyártás és a kereskedelem globálissá vált, úgy a hamisítók se tisztelik az országhatárokat. Európában 2005 és 2007 között a vámvizsgálatokon a feltartóztatott hamisítványok mennyisége több mint hatszorosára nőtt. Minden hamis gyógyszer potenciálisan életveszélyes. Ha azt vesszük alapul, hogy tavaly a brit egészségügyi ellátórendszerben, tehát az NHS rendszerében legalább félmillió hamis tabletta volt, akkor nem lehetünk nagyon bizakodóak. Szerencsére a hamisítványokra visszavezethető gyógyszermérgezések száma viszonylag alacsony.

A Szabadalmi Hivatal elnöként nyilván nem csak az egészségügyi károkat látja...

A gyógyszerekre is igaz, mint minden szellemi termékre, hogy a hamisítás az alkotást, a kutatást teszi értelmetlenné, hiábavalóvá. Köztudott, hogy a gyógyszergyárak bevételeik kivételesen nagy részét, több mint 15%-át fordítják kutatás-fejlesztésre. A legmodernebb technológiákat, a legjobb vegyészeket, gyógyszerészeket és mérnököket alkalmazzák. Ezzel pedig közvetve is ösztönzik a gazdasági növekedést. De ez a rendszer csak addig működik, amíg a feltalálók, az egyes gyógyszerek, szabadalmak kifejlesztői, számíthatnak az eladások hasznára is.

Ha egy országban, vagy világszerte tömegessé válik a hamisítás, a szellemi tulajdon ellopása, az üzenetet hordoz. Azt fejezi ki, hogy nem érdemes fejleszteni, nem érdemes kutatni, alkotni. Ez egyébként a lopott DVD-kre és CD-kre ugyanúgy igaz, mint bármilyen más szellemi értékre. A hamisítás, a szellemi jogbitorlás tehát gazdasági, társadalmi károkkal jár. Ha az illegális gyógyszerek terjedését nem tudjuk megállítani, annak egyenes következménye lesz, hogy tovább várhatunk a rák, az AIDS vagy más halálos betegségek elleni újabb hatóanyagok megjelenésére.

És mit tud tenni a Szabadalmi Hivatal ezen a téren?

A Szabadalmi Hivatal egész tevékenysége a szellemi tulajdon védelméhez, a kutatások és az alkotás bátorításához kötődik.

Dr. Bendzsel Miklós

Több programunk is fut, ami a fiatal kutatókat, feltalálókat bátorítja, segíti. A gyógyszerészet terén is tudunk már segíteni: 2007-ben az a Hidvégi Máté kapta a Szabadalmi Hivatal Jedlik Ányos díját, akinek búzacsírából szintetizált rákellenes készítménye ma már nemzetközi sikertörténet.

Az interjút teljes terjedelmében a www.hamisgyogyszer.hu oldalon olvashatja!

Hamisítás Elleni
Nemzeti Testület

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testületről

A 2008-ban létrehozott Hamisítás Elleni Nemzeti Testület az igazságügyi és rendészeti miniszter javaslattevő, véleményező, illetve tanácsadói feladatokkal felruházott testülete, amely a szellemi tulajdonnal összefüggő feladat- és hatáskörrel rendelkező állami szervekből, valamint a szellemi tulajdon védelmével érintett társadalmi és gazdasági érdekképviseleti szervezetek képviselőiből áll. Fő célja a hamisítás és a szerzői jogi kalózkodás visszaszorítása, amelynek érdekében célzott lépéseket kezdeményez és tesz, többek között a jogsértések elleni fellépés hatékonyságának növelése, a hamisítás elleni fellépésben közreműködő rendészeti és igazságügyi szervek alkalmazottainak továbbképzése, valamint a szellemi tulajdon védelmére felhívó tudatosságnövelő, felvilágosító programok, kampányok szervezése területén. A Testület koordinálja a 2008–2010. évekre szóló Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégia és az ahhoz kapcsolódó intézkedési terv végrehajtását.

www.hamisitasellen.hu

Sokan hiszik, hogy Hollywoodnak – és itt persze nem csak az amerikai filmgyártókról van szó – nem okoz különösebb gondot, ha kevesebb bevételt termelnek a filmjei. Nos, ők azok, akik nagyot tévednek. A kalózkodás okozta károk kapcsán ugyanis nem a milliós gázsikért dolgozó színészekre és rendezőkre kell elsőként asszociálni, hanem azokra a névtelen emberekre (vajon hányan olvassák végig a stáblistát?), technikusokra, asszisztensekre, akik nélkülözhetetlenek az igazán jó filmek elkészítéséhez, és akiknek munkáját a kalózkodás valóban veszélyezteti.

Az érvelést alátámasztandó az Amerikai Mozgóképek Szövetség (Motion Picture Association of America, MPAA) ez év áprili-

A nagyobb amerikai stúdiók elkötelezték magukat a környezet védelme mellett, és a termelt hulladék, valamint a tönkrement, lecserélt technikai eszközök legalább felét újrahasznosítják. 2008-ban 20 ezer tonna hulladékot hasznosítottak újra, amellyel közel 34 millió kilogramm üvegházhatású gáz felesleges kibocsátás előzték meg.

A környezetvédelem mellett az állatok jólétéhez is hozzájárultak a filmkészítők. Példának okáért a Marley meg én forgatása alatt 22 kutyát használtak a főhőst játszó labrador megszemélyesítéséhez, ezért a kutyás felvételeket az állatvédők is figyelemmel kísérték. Szerintük a forgatás legjobb része az volt, hogy a filmben szereplő menhelyi kutyák közül többen is

a forgatócsoport tagjainál letek új otthonra.

A filmkészítés érezhető hatást gyakorol a turizmusra is, köszönhetően annak, hogy számtalan rajongó és mozinéző érdeklődését felkeltik a filmekben látott helyszínek. A Santa Barbara-i borászatok például 300 százalékos

forgalomnövekedést tapasztaltak a Kerülőutak bemutatása után, egyes alaszki városokban pedig 100 százalékkal nőtt a turisták száma az Út a vadonban helyszíneit felkereső látogatóknak köszönhetően. Végül, ha már turizmus és filmek, nem feledkezhetünk meg a Szex és New Yorkról sem. Sokak szerint a film, és az alapját képező tévésorozat a valaha volt legjobb reklámot jelentette New York városának.

Most térjünk vissza arra, hogy a kalózkodás dollármilliárdokban mérhető piaci veszteséget generál a filmiparnak. Ez a veszteség nem csak a fent említett 2,5 millió emberre van hatással, akiket közvetve vagy közvetlenül Hollywood foglalkoztat, hanem azokra is, akiket szórakoztat. Kevesebb bevételből a stúdiók kevesebb pénzt tudnak visszaforgatni új filmek készítésére. Néhány projekt költségvetését csak visszafogják, másokat viszont egyszerűen törölnek. Néhány potenciális kasszasiker nem készül el, néhány zseniális író, színész, rendező nem fedeznek fel, néhány kedvenc eltűnik, mintha sosem lett volna... Megéri a kockázat?

FIZETNI vagy NEM FIZETNI?

Folyamatosan halljuk a filmgyártóktól, hogy a kalózkodás és az illegális fájlcsere dollármillióktól fosztja meg őket, veszélyeztetve ezzel az egész filmipar működését. A panaszra az internetező persze csak legyint: ugyan miért fájna néhány millió dollár kiesése, miközben ennek többszörösét keresik a hollywoodi hírességek?! A képlet azonban közel sem ilyen egyszerű...

sában egy tanulmányban összegezte mindazt, amivel a filmkészítők egy év alatt az amerikai gazdaság működéséhez és fejlődéséhez hozzájárultak. A legfontosabb megállapításai szerint a 2007-ben gyártott, forgalmazott és értékesített filmek 2,5 millió embernek (ebből hány fő híres vagy keres milliókat?) adtak munkát, amelyből 285 ezer személy a gyártásban, 478 ezer fő a forgalmazásban tevékenykedett. A fennmaradó mintegy 1,7 millió ember pedig az olyan nélkülözhetetlen kiszolgáló szektorokban dolgozott, mint az öltöztetés, takarítás, étkeztetés vagy szállítás. Az alkalmazottaknak összesen 41 milliárd dollár fizetést utaltak át, a kiszolgáló szektorokban működő cégeknek pedig 38,2 milliárd dollárt fizettek szolgáltatásaikért. Mindemellett a filmesek 13 milliárd dollár összegű adót és járulékot fizettek ki állami és szövetségi szinten, bevételeiknek köszönhetően pedig, 13,6 milliárd dollár kereskedelmi többletet termeltek.

Természetesen az amerikai filmipar nem csak a közvetlen kifizetésekkel járult hozzá az USA gazdaságának működéséhez.

A Farkas szíve összetört...

Az X-Men kezdetek: Farkas címet viselő alkotás még befejezetlen kópiája egy hónappal a bemutató előtt, március végén felkerült az internetre. Az internetezők gyakorlatilag azonnal lecsaptak az év egyik legjobban várt filmjére. Néhány óra leforgása alatt több tízezer töltötték le a kalózkópiát, alig egy hét alatt a letöltések száma meghaladta az egymilliót, négy hét alatt pedig elérte a négy milliót.

A címszereplő Farkast alakító Hugh Jackman – saját szavaival élve – szíve összetört a hír hallatán. Mint mondta, a befejezetlen, vizuális effekteket részben nélkülöző alkotás kiszivárgása rendkívül kétségbeejtő. „Olyan, mint egy Ferrari festés nélkül” – fogalmazott az ausztrál híresség.

Hugh Jackman

Pókembert is behálózták

Sam Raimi, a Pókember széria rendezője szintén megtapasztalta a kalózkodás hatásait: a film mindhárom részét „lelkesen” fogadták az illegális fájlcserezők is. Raimi szerint a kalózkodás a letöltéssel nemes egyszerűséggel semmibe veszik a filmkészítők jogait, és lábbal tiporják annak a több száz embernek az áldozatos, akár több száz órányi munkáját, akik az alkotás elkészítésében és tökéletesítésében részt vettek.

Yao Ming

Keith Allison at flickr

Kosárlabdaszár és akcióhős Kínában

A Nemzetközi Mozgóképszövetség (MPA) az NBA első kínai, és egyik legmagasabb kosárlabdázóját, Yao Ming-et választotta az ez év tavaszán Kínában indított kalózkodás elleni kampánya arcául. Yao-t hazájában nemzeti hősként tisztelik, így személye a szerzői jog tiszteletének fontosságát hirdető kampány sikere szempontjából ideális választás.

Yao nem az első nemzetközileg is ismert ázsiai híresség, aki a szellemi tulajdon védelmének szószólójaként is megjelenik a közéletben. Az MPA korábban a hongkongi akciósztár, Jackie Chan-nel is együttműködött. Chan-t egyébként a szellemi tulajdon védelme érdekében kifejtett munkájának elismeréseképpen, a Szellemi Tulajdon Világszervezete (World Intellectual Property Organization, WIPO) tavaly az innovatív egyéniségeknek járó díjjal is kitüntette.

Az amerikai CBS csatorna 60 perces című műsorának egyik 2009 őszi adását az illegális fájlcsere témájának szentelte. A műsorban megszólalt Steven Soderbergh is, akinek olyan nagyszerű alkotások köthetők a nevéhez, mint az Ocean's filmek, a Traffic vagy az Erin Brokovich.

A Oscar-díjas filmes szerint téves a „mit számít a milliókat kereső sztároknak a letöltés?” logika, hiszen a kalózkodás nem elsősorban őket, hanem a kisebb nyilvánosságot kapó, de nagyobb létszámú háttérmunkát végző szakembereket érinti leginkább. Soderbergh szerint a kalózkodásnak ráadásul olyan közvetett hatásai is vannak, amik még a filmmániás letöltőket is kellemetlenül érintik. A szakember szerint ugyanis a stúdiók zárkózottabbak lettek, és – a példaként említett Mátrixra utalva – ma már senki nem vállalná a kockázatot, hogy milliókat fektessen két tapasztalatlan filmes érthetetlen forgatókönyvének a megvalósításába...

Daniel Radcliffe

David Johnson at en.wikipedia

Varázslók a kalózkodás ellen

Ez év nyarán mutatták be a mozikban az ifjú varázslótanonc, Harry Potter történetének rajongók millió által várt hatodik részét. A film népszerűségét „természetesen” a hamisítók is megpróbálták kiaknázni: az alkotás moziban kamerával felvett verziója a bemutatót követő 72 órán belül már elérhető volt online, a különböző országok fekete piacain pedig sorra bukkantak fel a jobb-rosszabb minőségű kalózkópiák. A kalózkodás „heves érdeklődésére” reagálandó a film sztárjai is megszólaltak. A Harry Pottert alakító Daniel Radcliffe szerint azok, akik a moziban készült kalózkópiákat nézik meg, megfosztják magukat attól az élménytől, amit a mozilátogatás jelentene: a látványos vizuális, hang és történeti elemek egyszerűen élvezhetetlenné válnak a kalózkópiákon, ezáltal az egész mesészerű világ, amit az alkotók megteremtettek, értelmetlenné és érthetlenné válik. A Hermionét alakító Emma Watson úgy vélte, az ingyenes és könnyű hozzáférés miatt nagy a csábítás, de mint mondta, a kalózkodás egész egyszerűen lopás, ezért elfogadhatatlan.

Nem lesz új Mátrix?

Steven Soderbergh

nicolas genin

Hollywoodi sztárok a hamisítás ellen

Valaki valahol kitalálta, hogy feltölt egy dalt az internetre, amelyet mások letölthetnek, aminek eredményeként ma már mindenki mindent ingyen akar. Na persze, ez így kissé sarkított megfogalmazás, de tény, hogy a fájlcsere technológia kifejlesztése és az internet-penetráció rohamos terjedése valami egészen elképesztő hatást gyakorolt az emberek zenefogyasztási szokásaira és ilyenformán a zeneipar egészére.

A zenekiadók nemzetközi képviselője, az International Federation of the Phonographic Industry (IFPI) 2008-as év digitális zeneipari változásait összegző tanulmánya szerint a tavalyi

évben 40 milliárd (!) zenei fájl osztottak meg egymással az internetezők a jogtulajdonosok engedélye nélkül. Ez azt jelenti, hogy annak ellenére, hogy a digitális zenevásárlások száma érezhetően növekedett, 2008-ban az összes zeneletöltés 95 százaléka illegális letöltés volt! Nem csoda hát, ha a zeneipar aggódik...

Napjainkban több ország politikai életében is napirenden van az illegális fájlcsere visszaszorításának kérdése. A vitában – mert vita van arról, hogy mi a jó megoldás – a zeneipari jogvédők mellett maguk a zenészek is beszállnak.

Zenészek a kalózkodás ellen!

A közelmúltban nagy sajtóvisszhangot kapott például, hogy Lilly Allen énekesnő a szakma katasztrófájának minősítette az illegális letöltést, ami szerinte lehetetlenné teszi a fiatal, tehetséges művészek számára az érvényesülést. Allen úgy vélte, a kalózkodás a zenészeket éppen pályájuk elején, vagyis a legkritikusabb időszakban érinti a legkeményebben, ezért a már befutott zenészeknek kötelessége segíteni az új generáció tagjait, és mindent meg kell tenniük azért, hogy karrierjüket ne tegye tönkre az illegális letöltés.

Lilly Allen szavaira számtalan brit zenész reagált. Gary Barlow, a Take That énekes saját, fiatal zenészekkel való közös munkáira hivatkozva kifejtette, ismeri mindazokat a nehézségeket, amelyekkel manapság a kezdő művészeknek szembe kell nézniük, ezért teljes mellszélességgel kiáll az illegális letöltést akadályozó intézkedések mellett. James Blunt nyilatkozatában - Allenhez hasonlóan - az illegális letöltést a következő zenész generáció megélhetését fenyegető tevékenységnek minősítette, és hangsúlyozta, hogy az embereknek fel kell ismerniük a tevékenység káros és veszélyes hatásait.

Ugyanebbe a vitába kapcsolódott be Sir Elton John is. A legendás zenész álláspontja szerint az illegális letöltés, beleértve a nem kereskedelmi célzatú letöltéseket is, komoly károkat okoz a zeneiparnak. Sir Elton szerint a kalózkodás a fiatal zenészek mellett azokat a szövegíró, zeneszerző és más kreatív alkotókat érinti igazán, akiknek munkája a háttérben zajlik, és akik megélhetése igazán függ az alkotásaik után járó jogdíjaktól.

Egy másik zseniális és nem kevésbé legendás alkotóművész, Andrew Lloyd-Webber, szintén a brit kalózkodás elleni lépésekhez csatlakozva, kifejtette, azon kell elgondolkozni, hogy beavatkozás nélkül tíz év múlva olyan hely lesz-e a világ, és benne Nagy-Britannia, „ahol biztosítva lesznek azok a feltételek, amelyek ösztönzik, és lehetővé teszik egy újabb Beatles kaliberű együttes megjelenését”. Nekünk, zenehallgatóknak pedig érdemes azon elgondolkozni, mennyivel üresebb lenne a világunk jó zene nélkül...

Lily Allen

LEGÁLIS?

A jogtisza forrásból származó mű magáncélra történő másolása minden esetben megengedett, jogszerű, azonban a jogellenes forrásból származó művet a jogtulajdonos engedélye nélkül még magáncélra másolni is tilos!

A hatályos magyar jogszabály, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény szerint a szerzői jogilag védett tartalmaknak a letöltése, illetve a „fájlmegosztásra” rendelkezésre álló tárterületre való feltöltése, valamint ezek megosztása engedélyköteles tevékenység, vagyis a szerzői jogtulajdonosának jóváhagyását igényli. Mindez azt jelenti, hogy a szerzői jogosultak jóváhagyása nélkül történő feltöltés, megosztás és a jogsértő fájlok letöltése törvénybe ütköző magatartásnak minősül, amely polgári jogi és büntetőjogi felelősségre vonást is vonhat maga után. Polgári jogi felelősség szabályai szerint a jogtulajdonos többek között a sérelmes magatartás megszüntetését kérheti, de akár kártérítést is követelhet. A Büntető Törvénykönyv szerint a jogsértők alapesetben két évig, minősített esetben nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntethetők.

A hamis elektronikai termékek vásárlása nem csak pénzkidobás, hanem komoly veszélyforrás is

A mobiltelefonok, televíziókészülékek, DVD-lejátszók, konyhai kisgépek, sőt az akkumulátorok és elektronikai kábelek piacán is egyre gyakrabban bukkannak fel hamis termékek. A hamis elektronikai cikkek azonban nem csak a jogtulajdonosoknak okoznak anyagi veszteséget...

Bármilyen alkalmi vételnek is tűnhet, egy már gyanúsán olcsó mobilkészülék, televízió vagy kábel megvásárlása, majd használata komoly veszélyt jelenthet a fogyasztók biztonságára és testi épségére nézve. A hamis elektronikai cikkek előállításánál nem a biztonsági előírások és a gyártási standardok betartását, hanem a minél kisebb előállítási költséget, és így a minél nagyobb profit elérését tartják szem előtt a gyártók. Éppen ezért az ilyen termékek különösen balesetveszélyesek lehetnek: sérüléseket, áramütést okozhatnak, könnyen meggyulladhatnak.

Hamis, lefoglalt termékek | Forrás: VPOP

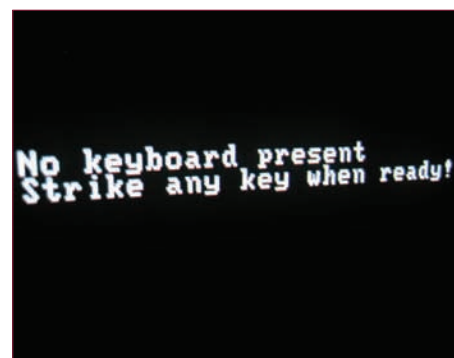
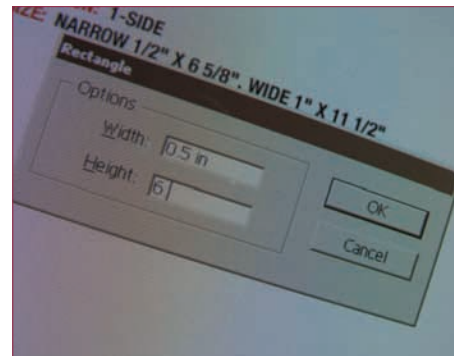
- **Vigyázz!** A hamis, gyenge minőségű vezetékek nem bírják az erős feszültséget. Használatbavétel után rövid időn belül túlmelegszenek és meggyulladnak. Példának okáért a vietnámi fővárosban, Hanoiban tavaly bekövetkezett 455 tüzeset több mint fele a hamis vezetékek és kábelek számájára volt írható!
- **Vigyázz!** Biztosan sokan hallottak történeteket, amikor a szerencsétlenül járt telefonáló kezében, zsebében felrobant a mobilkészüléke. Az ilyen esetek többségéért a hamis akkumulátorok a felelősek: a hamis akkumulátorok nem csak a készüléket tehetik tönkre, de túlmelegedés vagy sérülés esetén valóban könnyedén felrobbanhatnak, leéghetnek!
- **Vigyázz!** Az olyan szépségápolási eszközöket is előszere-tettel hamisítják, mint a hajformázó készülékek. A hamis hajszárítókat, hajvasalókat nem a szépülni vágyó hölgyek fürtjeinek szépségét és épségét szem előtt tartva szerelték

össze. Az ilyen eszközök könnyen túlforrósodnak, meggyulladhatnak, leéghetnek, a hajban okozott károkról nem is beszélve...

- **Vigyázz!** Még elképzelni is szörnyű, amikor a bejgli, a forralt bor és fenyő kellemes illata közé az égő fa ijesztő szaga vegyül. Pedig ez történhet, ha a megbízható égősorok helyett bizonytalan forrásból származó fényfüzért vásárolnak. Az ilyen lámpatestek a rossz minőségű elektronikai cikkekhez hasonlóan gyorsan túlmelegszenek, és pillanatok alatt lángra lobbantathatják a karácsonyfát!
- **Vigyázz!** A hamis elektronikai termékek tüzet okozhatnak, de vajon a hamis tűzjelző nem gyullad-e ki maga is? Talán nem gondolnák, de még az olyan biztonságtechnikai berendezéseket is hamisítják, mint a tűz- és füstérzékelők. Az ilyen készülékek az esetek egyik részében nem jelzik a bajt, a másik részében viszont maguk okozhatják azt!

Minden negyedik szoftver hamis

A jogvédő szervezet 110 országra kiterjedő tanulmánya szerint a 2008-as év meglehetősen ellentmondásos év volt: a vizsgált országok közül negyven országban stagnált, harminchat országban csökkent, tizenhat országban viszont emelkedett a PC-ken használt illegális szoftverek aránya. Mivel azonban a nemzetközi számítógépi piac éppen azokban az országokban emelkedett látványosan, ahol eleve nagyarányú a kalózszoftverek használata, az illegálisan használt szoftverek aránya nemzetközi szinten 2008-ban 41 százalékra emelkedett. Ha ez az arány egyetlen százalékponttal csökkenne, az 20 milliárd dollár értékkel serkentené az informatikai iparágat...

A Business Software Alliance (BSA) évről évre elkészített jelentése szerint Magyarországon a szoftverkalózkodás aránya 42 százalék, vagyis több mint minden negyedik személyi számítógépen használt szoftver hamisítvány.

Az egyes nemzeti mutatókat tekintve Európában, Ukrajnában (84%), Albániában (77%) és Szerbiában (74%) volt a legmagasabb, Luxemburgban (21%) és Ausztriában (24%) pedig a legalacsonyabb az illegális szoftverek aránya. Az Európai Unió belüli átlag 2008-ban továbbra is 35 százalék maradt. Oroszország érte el a legnagyobb haladást, ahol egy év alatt öt százalékponttal 68 százalékra csökkent az illegális szoftverek aránya.

Hazánkban a szoftverkalózkodási ráta immáron negyedik éve 42 százalék maradt. A szakemberek szerint, ha ez a 42 százalékos arány tíz százalékponttal csökkenne, akkor a legális szoftverhasználat növekedése ezer új állás megszületéséhez vezetne, 47 milliárd forint bevételt adna a magyar gazdaság teljesítményéhez, valamint 11 milliárd forint adóbevételt generálna...

A tanulmány készítői szerint a magyar szoftverpiacon is érezteti hatását a globális gazdasági válság, amely a jelek szerint sok cégvezetőt arra ösztönzött, hogy a kockázatosabb utat választva illegális szoftvereket használjon, pedig pont ezekben a bizonytalan gazdasági időkben lenne igazán létfontosságú, hogy a vállalkozások ne a feketegazdaságba fektessék a pénzt, hiszen ezzel csak tovább növelik a társadalom és a gazdaság terheit.

A jelek szerint a görbe idén is változatlanul lefelé mutat. A válság hatására számos vállalkozás továbbra is semmibe veszi a szerzői jogi jogszabályokat, és az illegális szoftverhasználat komoly anyagi és biztonsági kockázatnak teszi ki magát. Ugyanez igaz a magánfelhasználókra is, akik az online letöltött, feketepiacon vásárolt vagy más módon beszerzett kalózszoftverek használatával kockáztatnak: a hamis szoftverek ugyanis nem tudják ugyanazt a biztonsági szintet nyújtani, mint az eredeti termékek, így nagyobb eséllyel teszik ki vírusok és egyéb rosszindulatú programok támadásának a számítógépet, maguk a felhasználók pedig könnyebben válnak az adathalászok és más cyberbűnözők áldozataivá.

Elképesztő számok a világhálón! A Business Software Alliance (BSA) „Software Piracy on the Internet: A Threat To Your Security” címmel közzétett tanulmánya szerint 2009 első félévében a szervezet a kilenc legnagyobb BitTorrent oldalról

ELKÉPESZTŐ SZÁMOK A VILÁGHÁLÓN!

közel 103 ezer torrent fájlt távolított el. A fájlokat nemzetközi szinten mintegy 2,9 millió internetező több mint 974 millió dollár összértékű szoftver illegális letöltéséhez használta.

A kiegyensúlyozott, tudatos táplálkozás egészségünk, jó közérzetünk alapja. Kell hát az odafigyelés, mikor, miből, mennyit fogyasztunk. Az egészséges étkezéshez azonban az is létfontosságú, hogy jó minőségű, a csomagoláson ígérettel azonos összetételű étel jusson az asztalra.

Sajnos több olyan esetre derült fény az elmúlt időszakban, amikor tudatos hamisítás, vagy szakszerűtlen gyártás, feldolgozás miatt fogyasztásra alkalmatlan termékek kerültek a boltokba. Dioxinos vagy épp hónapok óta lejárt szavatosságú, de átcímkezett csirkehús, kergemarha-kór, glicerinezett bor, mérgező guargumi, ólmozott paprika – csak néhány az utóbbi évek nagy port kavarázó botrányai közül. Olyan esetek, amikor a fogyasztóknak csalatkozniuk kellett az európai és magyar ételek, alapanyagok minőségében.

A magyar élelmiszerszektorban a feketegazdaság arányát 40 százalékra becsülik. Ez nem csak azért óriási baj, mert az adók és járulékok elkerülésével a csalók előnybe kerülnek a tisztességes termelőkkel és forgalmazókkal szemben. A hivatalos csatornák megkerülése egyben a hamisítás, a silány minőségű élelmiszerek számára is utat nyit.

Az Európai Unió 2000-ben az új évezred egyik legfontosabb problémájának nevezte az élelmiszer-biztonság kér-

dését. Azóta is egyre szigorúbb ellenőrzések, és egyre kiterjedtebb apparátus szolgálja a fogyasztók védelmét. Az ezredfordulón kiadott, úgynevezett Fehér Könyv rendelkezései

Magyarországon az országos főállatorvos és az általa felügyelt Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSzH) Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatósága őrökdi ételünk

Mi kerül az asztalra?

alapján számos akcióprogram indult a bizalom visszaszerzéséért, megerősítéséért. Az Unió célja, hogy a szántóföldtől az étkezőasztalig nyomon követhető legyen az egyes élelmiszerek útja. Létrejött az Európai Élelmiszer-biztonsági Hivatal, amely folyamatos elemzésekkel azonosítja a potenciális veszélyforrásokat. Felállt az a gyorsriasztási rendszer, ami az összes tagállamot azonnal figyelmezteti, ha bármelyik uniós országban hamisítvány, vagy rossz minőségű alapanyag kerül forgalomba.

összetétele fölött. Évente akár egymillió szűrőpróba-szerű ellenőrzést is tarthatnak. A 2008 őszén életbe lépő törvényi szigorítás óta pedig a kiszabható bírságok is megemelkedtek, amelyek elriaszthatják a csalókat, hamisítókat bűnös tevékenységüktől.

A magyarországi termelők, élelmiszeripari cégek is igyekeznek emlékeztetni: a hazai, minőségi forrásból származó élelmiszerekkel általában kevesebb gond van, mint a bizonytalan eredetű import áruval.

Mire érdemes figyelni?

Hogyan lehet elkerülni a hamisítványokat, a rossz minőségű termékeket?

Mindenekelőtt óvakodni kell a túlságosan olcsó árutól, és az engedély nélküli, utcai árusoktól, a hamisítványok többsége már ezzel kiszűrhető. Sok esetben a csomagolás alapos megvizsgálása segíthet kiszűrni a hamis portékát. Árulkodó jel lehet például, ha az élelmiszereken nincs magyar nyelvű ismertető.

Minden esetben ellenőrizzük a szavatossági időt! A tárolási feltételekre vonatkozó kitételeket hasonlítsuk össze

a boltban tapasztalt körülményekkel! Ha nem megfelelő körülmények között tárolják, a legjobb minőségű élelmiszer is veszélyes lehet az egészségre.

Mindig kérjünk nyugtát a vásárlásról! Későbbi minőségi kifogások esetén csak így bízhatunk hatékony reklamációban. Ha bármilyen gyanú, kétely merülne fel, amire nem tudunk magunktól választ adni, kérjük a hatóság segítségét.

Ha hamisítvánnyal vagy gyanús termékkel találkozik, segítséget kérhet a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóságától a nap 24 órájában hívható (1) 216-0584-es telefonszámon.

Mennyit tudok a hamisításról?

1. Ha egy üzletben a szokásos áránál feltűnően olcsóbban kínálnak egy terméket, akkor...

- a) gyanakodom, és alaposan megnézem nem hamisítványról van-e szó.
- b) örülök, hogy jutányosan hozzá jutok, és gondolkodás nélkül megvásárolom.
- c) csak akkor veszem meg, ha megbízom az árusító helyben.

2. Nem üzletben, hanem piacokon vásárolni ruhaneműt, illatszert...

- a) abszolút biztonságos, ugyanazokat a termékeket lehet megvásárolni, mint bárhol máshol, csak olcsóbban.
- b) kockázatos, sok a hamisítvány, de olcsók a termékek, és ha körültekintően vásárolunk, nem lehet problémánk.
- c) nem biztonságos, sok a hamis, és adott esetben veszélyes termék, ezért nem vásárolok ott.

3. Interneten gyógyszert rendelni...

- a) kényelmes és biztonságos megoldás minden esetben.
- b) csak hivatalos elárúsító honlapról és nem receptköteles gyógyszer esetében ajánlott.
- c) soha semmilyen körülmények között nem választanám ezt a megoldást.

4. A hamis termékek gyártói, árusítói...

- a) nem ártanak senkinek, csak a gyártóknak, azoknak meg amúgy is nagy a hasznuk.
- b) amellett, hogy megkárosítják az államháztartást, így az adófizetőket is, még a vásárlók egészségét is veszélyeztetik.
- c) csak gazdasági kárt okoznak a gyártóknak és az államnak.

5. A hamis gyógyszerek fogyasztása...

- a) legfeljebb nem gyógyít, de nem is mérgező.
- b) nem okoz problémát.
- c) akár végzetes mérgezést is okozhat.

6. A hamisítás...

- a) munkahelyek tízezreit veszélyeztetheti a hamisítás által érintett iparágakban.
- b) elhanyagolható hatása van a munkaerőpiacra.
- c) nem érinti a munkahelyek biztonságát.

7. Európában a gyógyszerhamisítás...

- a) jelenleg még nem probléma, de a közeljövőben súlyosbodhat a helyzet.
- b) már most is aggasztó mértéket ölt, hiszen egyes szakértők 10 százalékra becsülik a hamis gyógyszerek arányát.
- c) nem komoly probléma, és belátható időn belül nem is lesz az, csak a harmadik világ országaiban elterjedt jelenség.

8. A helyi piacon nejlontasokba csomagolt DVD filmeket kínálnak Önnek. Megveszi?

- a) Csak így vásárolok DVD-t, hiszen olcsó és a legújabb mozi-filmek is kaphatók.
- b) Előfordul, hogy veszek egyet-egyét, ha valami nagyon felkelti az érdeklődésem.
- c) Kizárólag az elektronikai üzletekben és a hivatalos viszont-eladóknál veszek DVD-t.

9. Egy kapualjban olcsón kínálnak márkás napszemüvegeket...

- a) Nem veszek, hiszen valószínűleg hamisítványok, és a szemem épségét is veszélyeztethetik.
- b) Ha küllemre tetszik, akkor megveszem, hiszen mi bajom lehet belőle.
- c) Mérlegelek, attól függ a vásárlásom, hogy mennyire jó minőségű a termék, hiszen akár veszélyes is lehet.

10. Olcsón kínálnak gyógyszereket a piacon egy pokrócról...

- a) Nem vásárolok, hiszen bizonytalan eredetű forrásból származnak.
- b) Ha a csomagolás meggyőző, akkor vásárolok gyógyszert.
- c) Mindenképpen kihasználom ezt a kiváló alkalmat, hiszen Magyarországon még nincsenek hamis gyógyszerek.

11. Az egyik edzőterembe járó rokona, ismerőse azzal büszkélkedik, hogy nagyon olcsón, nagyon hatékony, de ismeretlen táplálék-kiegészítőhöz jut a személyi edzőjétől. Mit reagál?

- a) Figyelmeztetem, hogy az ismeretlen forrásból származó táplálék-kiegészítők veszélyesek lehetnek.
- b) Gratulálok neki, hogy milyen jó üzletet kötött.
- c) Arra kérem, hogy fejezze be ezt a módját a beszerzésnek, mert valószínűleg illegális szerről van szó.

Mennyit tudok a hamisításról?

12. Új számítógépet vásárol, és az eladó felajánlja, hogy jutányos áron feltelepíti a szükséges szoftvereket...

- a) Elfogadom, nem érdekel, hogy valószínűleg a szoftverek illegálisak.
- b) Nem fogadom el, mert csak legális szoftvereket használok.
- c) Nem fogadom el, és jelentem az áruház vezetőinek, hogy mit tapasztaltam.

13. Moziban ülve azt veszi észre, hogy a mellette ülő férfi egy videókamerával rögzíti a vásznon futó filmet...

- a) Zavarja, de nem lép semmit.
- b) Nem érdekli, mindenki azt tesz, amit akar.
- c) Rászól az illetőre és/vagy értesíti a mozi üzemeltetőjét.

14. A hamisítók...

- a) jelentéktelen, a társadalomra komoly veszélyt nem jelentő ügyeskedők.
- b) veszélyes bűnözők is lehetnek, akik akár szervezett bűnözői csoportok tagjai.
- c) tevékenysége nem törvénysértő.

15. Az interneten hozzáférhető zenei és mozgóképes tartalmak...

- a) szabadon hozzáférhető, mindenki azt tesz vele, amit akar.
- b) egy része szerzői jogi védelem alatt áll, melyek nem használhatók fel szabadon, és jogosulatlan felhasználásuk büntethető is lehet.
- c) felhasználása elvileg tilos, de büntetés nem jár érte.

Kiértékelés

Az Ön által adott válaszokhoz pontokat rendeltünk, amely az alábbi táblázatban olvasható:

	a) válasz	b) válasz	c) válasz
1. kérdés	3 pont	1 pont	2 pont
2. kérdés	1 pont	2 pont	3 pont
3. kérdés	1 pont	2 pont	3 pont
4. kérdés	1 pont	3 pont	2 pont
5. kérdés	2 pont	1 pont	3 pont
6. kérdés	3 pont	2 pont	1 pont
7. kérdés	2 pont	3 pont	1 pont
8. kérdés	1 pont	2 pont	3 pont
9. kérdés	3 pont	1 pont	2 pont
10. kérdés	3 pont	2 pont	1 pont
11. kérdés	2 pont	1 pont	3 pont
12. kérdés	1 pont	2 pont	3 pont
13. kérdés	2 pont	1 pont	3 pont
14. kérdés	2 pont	3 pont	1 pont
15. kérdés	1 pont	3 pont	2 pont

45-40 pont

Ön rendkívül jól tájékozott, óvatos és tudatos vásárló. Minden potenciálisan hamis, illegális és veszélyes terméket kerül. A jobb félni, mint megijedni elvét követi, azaz semmit nem bíz a véletlenre. Óvja saját és családtagja egészségét, miközben törvénytisztelő állampolgárként komolyan veszi a szerzői jogok tiszteletét is.

39-30 pont

A legtöbbször óvatosan és körültekintően jár el, ugyanakkor előfordulhat olyan szituáció, hogy a megfontoltságát félre téve kockázatos vásárlásokba bonyolódik. Ezekben az esetekben mindig figyeljen arra, hogy körültekintően járjon el, hiszen egyetlen meggondolatlan lépéssel is veszélybe sodorhatja saját magát és családját.

15-29 pont

Csak a vakszerencsének köszönhető, hogy eddig semmilyen kellemetlensége nem származott abból, hogy ilyen elővigyázatlanul hajlamos bizonytalan eredetű terméket vásárolni. Talán többet kellene informálódnia a hamis, illegális forrásból származó termékek veszélyeiről, így hatékonyabban megvédhetné önmagát és családját. Érdemes azon is elgondolkoznia, hogy a hamis termékek megvásárlásával a szervezett bűnözést támogathatja, miközben becsületes emberek munkahelyét is veszélyeztetheti.

„Hamisítás, ahogy én látom”

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) ez év tavaszán „Hamisítás, ahogy én látom – Az én alkotásom, az én tulajdonom” címmel képzőművészeti pályázatot hirdetett középiskolás diákoknak. A grafikákkal és digitális alkotásokkal pályázó fiatalok pályaműveikben a szerzői és szomszédos jogokkal kapcsolatos visszaélések témakörét vizualizálták.

A HENT középiskolásoknak kiírt képzőművészeti pályázata az egész országot megmozgatta. Az ország minden részéből érkeztek alkotások, amelyek a szellemi tulajdon, a szerzői jogok megsértése, a zene-, film- és szoftveralkotás kérdéskörével foglalkoztak. A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület vezetőségének meglehetősen nehéz dolga volt, míg a számtalan tehetséges, fiatal képzőművész alkotása közül kiválasztotta azt a hat pályamunkát, amelyek felhasználási jogát 50 ezer, illetve 75 ezer forintos áron végül megvásárolta.

A díjátadásra június 15-én, a Magyar Szabadalmi Hivatal székházában került sor. Az eseményen a fiatalok mellett az őket felkészítő pedagógusok is részt vettek, akik az Adobe, a Symantec és a Microsoft szoftvergyártó cégek jóvoltából értékes szoftvereket kaptak ajándékos munkájuk jutalmául.

Király Mariannak, a kaposvári Zichy Mihály Iparművészeti, Ruhaiipari Szakképző iskola tanárának három tanítványa is a díjazottak között volt. A tanárnő a díjátadón elmondta, a feladatot nagyon izgalmasnak találta, diákjai lelkesedéssel fogadták a kihívást. „Nagyon jó kezdeményezésnek tartom, hogy a fiatalok saját bőrükön tapasztalhatták meg, milyen az, amikor saját alkotásaik szerzői jogáról kell tárgyalniuk” – hangsúlyozta a pedagógus.

Szalkai Csenge – Király Mariann egyik tanítványa – elektronikus grafikájával aratott sikert a pályázaton. A negyedik diáklány elmondta: nagyon örül az elismerésnek, amelyvel kreatív gondolatát jutalmazták. Csenge szerint mindenkinek tisztában kell lennie szellemi alkotásának értékével. Mint mondta, ő korábban nem gondolta volna, hogy ennyit is érhet művének felhasználási joga.

Részlet Szalkai Csenge „Biztos igazi?” című pályaművéből

Szalkai Csengén kívül szintén a Zichy Mihály középiskolából lett díjazott Jankó Eszter és Vas-Imre Norbert. Fekete kenyér című fotómontázzsal nyert díjat a bajai Bán Zsuzsanna. A kisvárdai Orosz László hagyományos grafikával, míg a budapesti Nagy Csilla digitális grafikával nyugtázta le a zsűrit.

„Fontosnak tartottuk, hogy a még csak a szárnyaikat bontogató fiatal képzőművészek elgondolkodjanak arról, milyen fontos a szerzői jog tiszteletben tartása, és mekkora kárt okozhatnak a hamisítók a kreatív alkotóknak. Ez a pályázat kiváló alkalmat biztosított erre, ráadásul a középiskolások életükben talán először megtapasztalhatták: szellemi termék az ő tulajdonuk, amelynek felhasználási jogát értékesíthetik” – nyilatkozta a díjátadón dr. Pál Roberta, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület titkára.

TOVÁBBI PÁLYAMŰVEK: www.hamisitasellen.hu/hamisitas-ahogy-en-latom-galeria